

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

Ügyszám: SzJSzT- 15/17

A szakvélemény tárgya: Szoftverek forráskódjának szerzői jogi, összehasonlító elemzése

I. MEGKERESÉS ÉS A KÉRDÉSEK

A Törvényszék felperes és a Szolgáltató és Tanácsadó Kft. alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása iránti perében a Törvényszék az alábbi kérdések megválaszolását kérte:

1. A felperesi forráskód egyéni, eredeti jellege megállapítható-e?
2. A rendelkezésre bocsátott szoftverek (forráskódok) szerzői jogi következtetések levonásához szükséges mélységben összevethetők-e, amennyiben igen, úgy nyilatkozzon: alperes saját forráskódját a felperes forráskódjának szolgai másolásával hozta-e létre?
3. Alperes, illetve felperes által kialakított rendszer milyen feladatot lát el, a két számítógépi programalkotás hasonló vagy azonos funkcionalitással rendelkezik-e, ha igen, akkor ebből levonható-e szerzői jogi következtetés?
4. Jelenleg egy weboldal programkódjaként elérhető forráskód elegendő-e az oldal futtatásához, azonos-e a felperes programkódjával, illetve az eredetihez képest változott-e a funkcionalitása az oldalnak. Amennyiben van azonosság az alperesi oldal programkódja és a felperes által csatolt programkód között, akkor az hány százalékban tekinthető, az esetleges alperesi kódok egyéni, eredeti megoldásnak tekinthetők-e vagy a szakmai szokások szerint bevett megoldások?
5. A keresetlevélben felperes által hivatkozott alkotásokat az alperes által a palyazatfigyelo.neograd.hu oldal kódjaként használt alkotások hány százalékban tartalmazzák?
6. Minek a megjelenítésére szolgálnak az esetlegesen azonos kódok?
7. A felperes által becsatolt kódsorból az adott oldal működéséhez hány függvény szükséges. A felperes keresetében megjelölt oldalak használják-e valamennyi függvényt, amely a kódokon szerepel. Az ilyen oldalaknál milyen arányt képvisel a szerveroldal a kliensoldalhoz képest, a felperes által csatolt forráskód a szerveroldal, vagy a kliensoldal, vagy mindkettő?
8. Megállapítható-e, hogy az azonos üzleti logika miatt a kifejlesztett funkciók átfedik egymást, azonban a forráskód, az adatrétegekben tárolt adatok és alkalmazott adatszerkezetek eltérők-e?

II. CSATOLT DOKUMENTUMOK

A kérdések alapjául a Megkereső Bíróság az alábbi dokumentumokat jelölte meg, illetve az Eljáró Tanács részére rendelkezésre állt a perirat egésze:

- a) Közjegyzői tanúsítvány és az ahhoz csatolt felperesi és alperesi weboldalokról lementett fájlok digitális hordozón, továbbá a felperesi fájlok kinyomtatott formában.

Az eljárás során a Megkereső Bíróság a felperes által közjegyzői tanúsítványban rögzített fájlok tartalmát digitálisan elérhető formában is rendelkezésre bocsátotta. A Megkereső Bíróság az alperes által benyújtott forráskódokat nem vizsgálta, mert azok rögzítésének időpontja hitelesen nem volt megállapítható.

Eljáró tanács a további vizsgálatok során a fenti fájlokra mint *functions.js*, *autoselect.js*, *style.css* illetve *functions.php*?... fog hivatkozni.

III. TÉNYÁLLÁS

A fenti megkeresés és a rendelkezésre bocsátott dokumentumok, információk alapján az eljáró tanács az alábbi tényállást állapította meg:

- a) 2015. évben a Megyei Önkormányzat megbízta az alperest a weboldal kifejlesztésével
- b) Felperes állítása szerint alperes a fenti weboldal kifejlesztéséhez felhasználta az felperes weboldalainak forráskódját
- c) A per – és így az eljáró tanács vizsgálatának - tárgyává tett Javascript kódok jelentős részben a jQuery függvénykönyvtára épülnek, a megjelenítésért pedig a Bootstrap front-end keretrendszer és annak megjelenítésre vonatkozó módosításai felelnek
- d) Felperes állítása szerint az alperes részére engedélyt a felhasználásra nem adott
- e) Felperes kérésére az alperes a kifogásolt forráskódokat saját rendszeréből eltávolította
- f) Alperes egyben vitatja a felperesi kereset jogalapját. Álláspontja szerint a felperes nyílt forráskódú, szabad szoftvereket használt fel melyek szabadon használhatók, másolhatók és terjeszthetők. Alperes állítása szerint a weboldal saját fejlesztése, és ahhoz – akárcsak a felperes – szabadon elérhető és szabadon felhasználható forráskódokat használt fel.

IV. A SZAKÉRTŐ TESTÜLET ELJÁRÁSÁNAK JOGSZABÁLYI ALAPJA

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Kormányrendelet**) 1. §-a szerint a Szerzői Jogi Szakértő Testület (a továbbiakban: SzJSzT) az Szjt. 101. § (1) és (3) bekezdésében megjelölt ügyekben szakértői véleményt ad bírósági vagy hatósági megkeresés, vagy megbízás alapján. E rendelet alkalmazásában szerzői jogi jogvitás ügy az Szjt.-ben szabályozott szerzői, szomszédos és adatbázis-előállítói jogok érvényesítésével összefüggő bármely jogvita. E rendelet alkalmazásában a felhasználási jog gyakorlásával kapcsolatos kérdésnek számít az Szjt.-ben szabályozott vagyoni jog gyakorlásával kapcsolatos kérdés.

A SzJSzT a jelen megkeresésben szereplő tények és a rendelkezésére bocsátott iratanyag alapján jár el, egyéb tények, körülmények fennállását nem vizsgálja, kutatást nem folytat le szakvéleménye elkészítésekor és a szerződésekben és a megkeresésben hivatkozott szoftvereket és rendszereket nem álltak rendelkezésére, azokat sem ismeri és nem vizsgálta meg, vizsgálata a bíróság és a bíróság felhívására a felperes által becsatolt leírt kódokra és digitális fájlokra vonatkozott.

V. AZ ELJÁRÓ TANÁCS SZAKVÉLEMÉNYE

Az eljáró tanács a Megkereső Bíróság által feltett kérdések konkrét megválaszolása előtt bevezető megállapítások keretében elemzi a nyílt forráskódú jQuery és Bootstrap licenceknek az ügy szempontjából releváns kérdéseit, a szoftverek funkcionalitásával és a szoftverek tárgyát képező kódokkal kapcsolatos releváns szerzői jogi kérdéseket, illetve kitér az elvégzett szakértői vizsgálat logikájára és főbb megállapításaira, majd a szakvélemény végén egyenként ad konkrét választ a Megkereső Bíróság által feltett kérdésekre.

Az eljáró tanács a vizsgálatokat a felperes által benyújtott, közjegyző által jegyzőkönyvbe mentett, és mind papíron, mind digitálisan csatolt forrásfájlok alapján végezte. A közjegyzői tanúsítvány alapján ezek a mentések a 2016. április 11-i állapotokat tükrözik.

1. Bevezető megállapítások

jQuery és Bootstrap licencelés

Az alperesi ellenkérelemnek a nyílt forráskódú szoftverek felhasználásával kapcsolatos megállapításaival összefüggésben az eljáró tanács először is tisztázni kívánja a jQuery szoftver és a Bootstrap front-end keretrendszer alapvető licencelési kérdéseit.

Mind a jQuery, mind a Bootstrap az MIT licenccel használható fel. Ennek a „megengedő” licencnek sajátossága a fejlesztőknek biztosított nagy szabadság. A szoftverfejlesztők az MIT licencű szoftvert átdolgozhatják, megváltoztathatják, egyetlen lényeges kikötés az ún. copyright notice megtartása.

Az eljáró tanács a felperesi forrásfájlok vizsgálatával arra a megállapításra jutott, hogy felperes egyik fenti szoftver forráskódját sem változtatta meg, ezeket a programalkotásokat nem dolgozta át. A tanács által hozzáférhető információk alapján azokat az ún. CDN rendszerből hivatkozta, ahol ezeknek a szoftvereknek a könnyen és gyorsan letölthető változatait tárolják.

Mi a vizsgált kódok funkcionalitása?

A csatolt fájlokból a rendszer(ek) egészére nem vonható le következtetés, a forrásfájlok funkcionalitását pedig kizárólag az azokban található forráskód alapján volt módja az eljáró tanácsnak megállapítani.

Csatolmányok szerint az alábbi funkcionalitások ismerhetők fel:

- *functions.js*: vegyes funkciókat betöltő függvényeket tartalmazó forrásfájl (mező formázás, képernyő fotó készítés, legörülő menü kezelése, felugró ablak kezelés stb.)
- *autoselect.js*: keresőmezőbe írt keresőkifejezés alapján tölt le listát szerver oldalról
- *style.css*: az oldal vizuális megjelenítéséért (színek, elrendezés) felelős stíluslap
- *functions.php?...*: lista a mögöttes adatbázisban tárolt elemekről (feltételezhetően felhasználók listája), nem forráskód

A funkciók okozzák a forráskódok egyezőségét vagy a másolás?

Általánosan elmondható, hogy azonos funkciók önmagukban nem okozzák szükségszerűen a forráskódok egyezőségét, az azokat megvalósító forráskódok megírására – a rendszer egészére értve – a programozóknak általában több lehetőségük is van. A csatolt forráskódok alapján

azonban megállapítható, hogy az alperes forráskódja a felperes forráskódjának másolata, annak részleges átdolgozása.

A negyedik, *functions.php?...* fájl kimenete ebből a szempontból nem értelmezhető, mert az adatlistát tartalmaz, ez forráskódnak (vagy a szoftver más kifejezési formájának) nem minősül.

Van a felperesi kódnak egyéni, eredeti jellege?

Részben igen. A rendelkezésre bocsátott négy fájlból három forráskódi, ezekben az egyéni, eredeti jelleg az alábbi arányban található meg:

- *functions.js*: 48%
- *autoselect.js*: 47%
- *style.css*: 100%

Bizonyos esetekben a felperesi forráskód egyes részei tekintetében az eredeti, más esetekben pedig az egyéni jelleg hiányzik. Hiányzik az *eredeti* jelleg, amikor a felperes azt más helyről (például internetes példatárból) másolta át. Más kódrész tekintetében hiányzik az *egyéni* jelleg, amikor is a felperes forráskódjában semmilyen egyéni megoldás nem fellelhető, hanem az adott kódrész az általánosan bevett szoftverfejlesztői szokásoknak, stílusnak, jQuery elvárásoknak megfelelően lett megírva.

A negyedik csatolmány (*function.php?....*) adatok listáját tartalmazza. Az Európai Bíróság C-406/10-es döntése szerint a „*program bizonyos funkcióinak a használata céljából alkalmazott programnyelv és adatfájlformátum nem minősül e program kifejezési formájának, és ekként nem részesül ezen irányelv értelmében a számítógépi programok szerzői jogi védelmében*”. Az adatszerkezet (tehát az egyes elemek tulajdonságai, mezői) továbbá nem rendelkezik olyan egyéni, eredeti jelleggel, hogy az alapján más típusú szerzői jogi oltalomban részesülhetne.

Hány százalékban vett át az alperes a felperestől egyéni, eredeti jellegű forráskódot?

A rendelkezésre bocsátott négy fájlból három forráskódi, így akárcsak az előző pontban, itt is csak erre a háromra adható meg az átvétel mértéke az alperesi fájlokban belül:

- *functions.js*: 18%
- *autoselect.js*: 29%
- *style.css*: 89%

Az eljáró tanács a fenti százalékos arányokat az alperesi fájlokban meglévő kódsorok és az azok között fellelhető felperesi kódsorok számaránya alapján határozta meg.

2. A konkrét kérdésekre adott konkrét válaszok

Ad1) Felperesi forráskód egyéni, eredeti jellege megállapítható-e?

A felperesi forráskód egyéni, eredeti jellege a vizsgálat tárgyát képező egyes forráskódi fájlok esetén az alábbi arányban állapítható meg:

- *functions.js*: 48%
- *autoselect.js*: 47%
- *style.css*: 100%

A negyedik csatolmány (*functions.php?...*) esetén nem egyéni eredeti szoftver forráskódról, hanem adatlistáról (feltételezhetően felhasználók listájáról) van szó.

Ad 2) *A rendelkezésre bocsátott szoftverek (forráskódok) szerzői jogi következtetések levonásához szükséges mélységben összevethetők-e, amennyiben igen, úgy nyilatkozzon: alperes saját forráskódját a felperes forráskódjának szolgai másolásával hozta-e létre?*

Igen, szerzői jogi következtetések levonásához a fájlok elégségesek, azonban kizárólag a csatolt fájlokra és nem a teljes rendszer egészére. A vizsgált forrásfájlok alapján megállapítható, hogy az alperes a saját forráskódját részben az alperes forráskódjának lemásolásával és annak átdolgozásával hozta létre. Szolgai másolásról azért nem beszélhetünk, mert bizonyos részeket kihagyott, bizonyos részeket a felperes saját maga írt, illetve bizonyos részeket módosított. Ezeket az arányokat az eljáró tanács a szakvéleményében a későbbiekben meg fogja határozni.

Ad 3) *Alperes, illetve felperes által kialakított rendszer milyen feladatot lát el, a két számítógépi programalkotás hasonló vagy azonos funkcionalitással rendelkezik-e, ha igen, akkor ebből levonható-e szerzői jogi következtetés?*

A rendszerek teljeskörű funkcionalitásáról a tanács a négy forrásfájl ismeretében nem tud állást foglalni.

A csatolt négy fájl (három forráskód és egy adatlista) tekintetében azonban kijelenthető, hogy azok nem csak azonos funkcionalitást látnak el, hanem az alperesi forráskód jelentős részben a felperesi forráskódon alapul.

Ad 4) *Jelenleg a weboldal programkódjaként elérhető forráskód elegendő-e az oldal futtatásához, azonos-e a felperes programkódjával, illetve az eredetihez képest változott-e a funkcionalitása az oldalnak. Amennyiben van azonosság az alperesi oldal programkódja és a felperes által csatolt programkód között, akkor az hány százaléknak tekinthető, az esetleges alperesi kódok egyéni, eredeti megoldásnak tekinthetők-e vagy a szakmai szokások szerint bevett megoldások?*

Az eljáró tanács ismételten csak a három forrásfájl vonatkozásában tudja a feltett kérdést megválaszolni.

A csatolt forráskódok nem elegendők az oldal futtatásához, a csatolt fájlok alapján az alperes forráskódja jelentős részben azonos a felperes forráskódjaival (de nem szükségszerűen igaz ez a teljes rendszer teljes forráskódjára).

A csatolt fájlok alapján nem megállapítható, hogy az oldal funkcionalitása mennyiben változott.

Mint a kirendelő végzésből is kitűnik, a felperes kérésére az alperes a másolt forráskódok nagy részét lecserélte, így az eljáró tanács a jelen szakértői vizsgálat időpontjában elérhető weboldalak forráskódját már nem vizsgálta.

Az alperes által átvett és egyéni, eredeti jelleggel rendelkező felperesi forráskódok aránya az alperesi forráskódon belül az alábbi:

- *functions.js*: 18%
- *autoselect.js*: 29%
- *style.css*: 89%

Ad 5) *A keresetlevélben felperes által hivatkozott alkotásokat az alperes által a weboldal kódjaként használt alkotások hány százalékban tartalmazzák?*

A kérdést az eljáró tanács a 4. kérdésre adott válaszában már megválaszolta.

Ad 6) *Minek a megjelenítésére szolgálnak az esetlegesen azonos kódok?*

A csatolt forrásfájlokban található, mindkét rendszerben azonos forráskódok változatos feladatokat látnak el, úgymint adatlisták lekérése a szerverről, szűrés, legördülő menük kezelése, beviteli mező formázás, illetve a .css fájl esetében az oldal megjelenéséért (színek, elrendezés) felelnek.

Ad 7) *A felperes által becsatolt kódsorból az adott oldal működéséhez hány függvény szükséges. A felperes keresetében megjelölt oldalak használják-e valamennyi függvényt, amely a kódokon szerepel. Az ilyen oldalaknál milyen arányt képvisel a szerveroldal a kliensoldalhoz képest, a felperes által csatolt forráskód a szerveroldal, vagy a kliensoldal, vagy mindkettő?*

A csatolt forrásfájlok nem elegendőek-e kérdésen belül az első két alkérdés megválaszolására, mert a csatolt forrásfájlok kizárólag a függvényeket tartalmazzák és nem azok rendszeren belüli ún. meghívási pontjait.

A harmadik alkérdés a szerver- és kliensoldal arányára vonatkozik. Ilyen arány általánosságban sem állapítható meg, ezt esetről esetre döntően befolyásolja nem csak a felhasznált technológia, de a megvalósítandó részletfunkciók és a szoftverfejlesztők módszertana is.

Ad 8) *Megállapítható-e, hogy az azonos üzleti logika miatt a kifejlesztett funkciók átfedik egymást, azonban a forráskód, az adatrétegekben tárolt adatok és alkalmazott adatszerkezetek eltérők-e?*

Fentiekből adódóan a csatolt forrásfájlok tekintetében nem csak a funkciók, de a forráskódok is jelentős mértékben azonosak (a forráskódok azonosságából következik a funkciók azonossága, fordítva azonban ez már nem lenne feltétlenül igaz, a szerzői jog pedig nem a szoftver funkcionalitását, hanem a forráskódi megfogalmazást védi).

Az eljáró tanács feltételezi, hogy az „*adatrétegekben tárolt adatok*” és „*alkalmazott adatszerkezetek*” utalások a negyedik csatolmányban található adatlistára vonatkoznak. Az azonos forráskódok meghatározták azt is, hogy az adatlista milyen szerkezetű legyen.

Budapest, 2017. augusztus 15.

dr. Sár Csaba
a tanács elnöke

dr. Horváth Katalin
a tanács előadó tagja

dr. Somkutas Péter
a tanács szavazó tagja